

บทนำ

การประเมินลักษณะมนุษย์

สันทัต พรประเสริฐมานิต

เนื้อหาก่อนเริ่มคาบเรียน

- <https://www.youtube.com/watch?v=US8OskNy89g>

โครงร่างการนำเสนอ

- การทดสอบและการประเมินทางจิตวิทยา
- การกระจายโค้งปกติ
- พื้นฐานการวัดทางจิตวิทยา
- วิธีการเปรียบเทียบคะแนน

แนะนำ

- คุณจะสามารู้บุคลิกภาพของคนได้อย่างไร
- จะแก้ปัญหาการอ่านหนังสือไม่ได้ของนักเรียนได้อย่างไร
- จะคัดใครมาทำงานผู้จัดการ

การทดสอบทางจิตวิทยาอยู่รอบๆ ตัวเรา

การศึกษา

ข้อสอบเข้าศึกษา
ใบประกอบโรคศิลป์
ข้อสอบกลางภาค ปลายภาค สอบได้
แบบฝึกหัดเก็บคะแนน

สุขภาพ

แบบทดสอบเชาวน์ปัญญา
แบบทดสอบความผิดปกติทางจิต
แบบทดสอบบุคลิกภาพ
แบบประเมินความเสี่ยงภาวะซึมเศร้า

ธุรกิจ

สัมภาษณ์งาน
แบบสอบถามความพึงพอใจลูกค้า
การประเมินผลการปฏิบัติงาน
การประเมินใบสมัครงาน

พัฒนาตนเอง

แบบทดสอบบุคลิกภาพ
การสอบถามทัศนคติ ความคิดเห็น
แบบทดสอบความพึงพอใจในชีวิต
แบบทดสอบความเครียด

สิ่งเหล่านี้เรียกการทดสอบทางจิตวิทยาหรือไม่

A

โหงวเฮ้ง

เอาลักษณะทางกายภาพ
ของใบหน้า อ้างอิงไปถึง
นิสัยใจคอ

B

ลายมือ

นำลายมือ ไปประเมิน
ศักยภาพด้านต่างๆ ในชีวิต

C

ดูดวง

นำวันเดือนปีเวลาเกิด เบอร์
โทรศัพท์ ฯลฯ ไปประเมิน
บุคลิกภาพ ประเมินอนาคต

การทดสอบและการประเมินทางจิตวิทยา

- การทดสอบทางจิตวิทยา (Psychological testing)
- การประเมินทางจิตวิทยา (Psychological assessment)
- ตัวอย่าง การประเมินการอ่านหนังสือไม่ได้ของนักเรียน
- <https://www.apa.org/topics/psychological-testing-assessment>

การทดสอบทางจิตวิทยาคืออะไร

การทำให้เป็นมาตรฐาน (Standardization) คือ การควบคุม
สิ่งเร้าให้เกิดจากสภาวะที่เหมือนกัน เพื่อให้กฎกติกายังคงใช้ได้อยู่
ไม่มีปัจจัยแทรกซ้อน

แบบทดสอบทางจิตวิทยา

- เป็นกระบวนการที่เป็นระบบ
  - ระบุชัดเจนว่าต้องการเก็บข้อมูลอะไร
  - ใช้กติกาอะไรในการแปลงเป็นคะแนน หรือคำอธิบาย
  - มีกติกาในการรวมคะแนน (อาจไม่จำเป็นหากวัดพฤติกรรมเดียว)
- พฤติกรรมในที่นี้ อาจเป็นผลงาน พฤติกรรมในสภาพธรรมชาติ การตอบสนองทางสรีระ คำตอบการสัมภาษณ์ ฯลฯ
- อาจมีการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมหรือไม่ก็ได้

แบบทดสอบทางจิตวิทยา

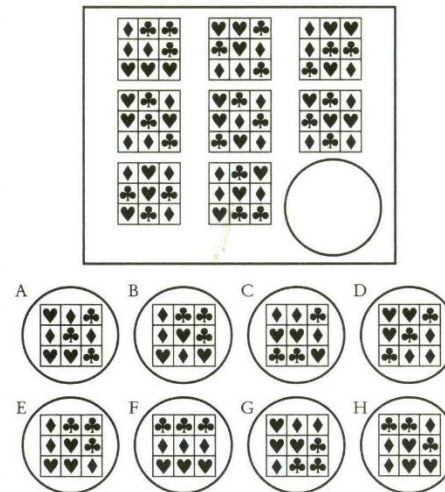
- การทำให้เป็นมาตรฐาน (Standardization) คือ การควบคุมให้พฤติกรรมเกิดจากสภาวะที่เหมือนกัน เพื่อให้กฎกติกาในการแปลความหมาย ยังใช้ได้ ไม่มีปัจจัยแทรกซ้อน (ดูรายละเอียดเพิ่มเติมในท้ายคาบนี้)
- คะแนนรวมหรือการแปลผลที่ได้มา จะมีความหมาย ถ้ามีหลักฐานการอ้างอิงถึงภาวะสันนิษฐาน (สิ่งที่เราต้องการจะวัด) ซึ่งเป็นสิ่งที่เชื่อว่ามีจริง แต่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง

ตัวอย่างแบบวัดทางจิตวิทยา

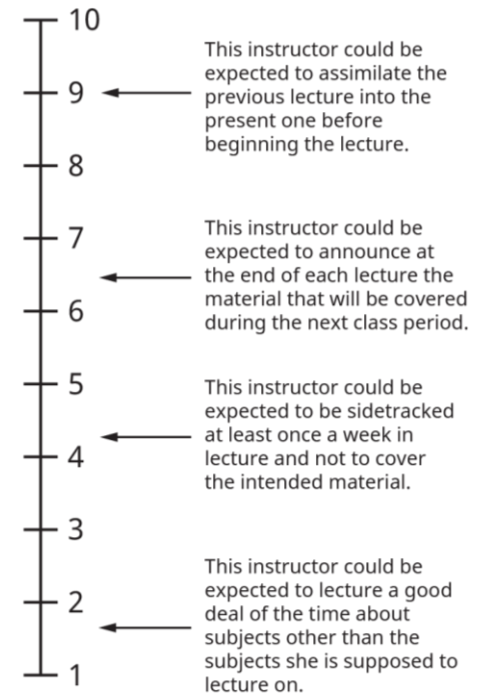
แบบทดสอบบุคลิกภาพ
(MMPI)

	True	False
1. I like gardening magazines.	☐	☐
2. I am unhappy with my sex life.	☐	☐
3. I feel like no one understands me.	☐	☐
4. I think I would enjoy the work of a teacher.	☐	☐
5. I am not easily awakened by noise.	☐	☐

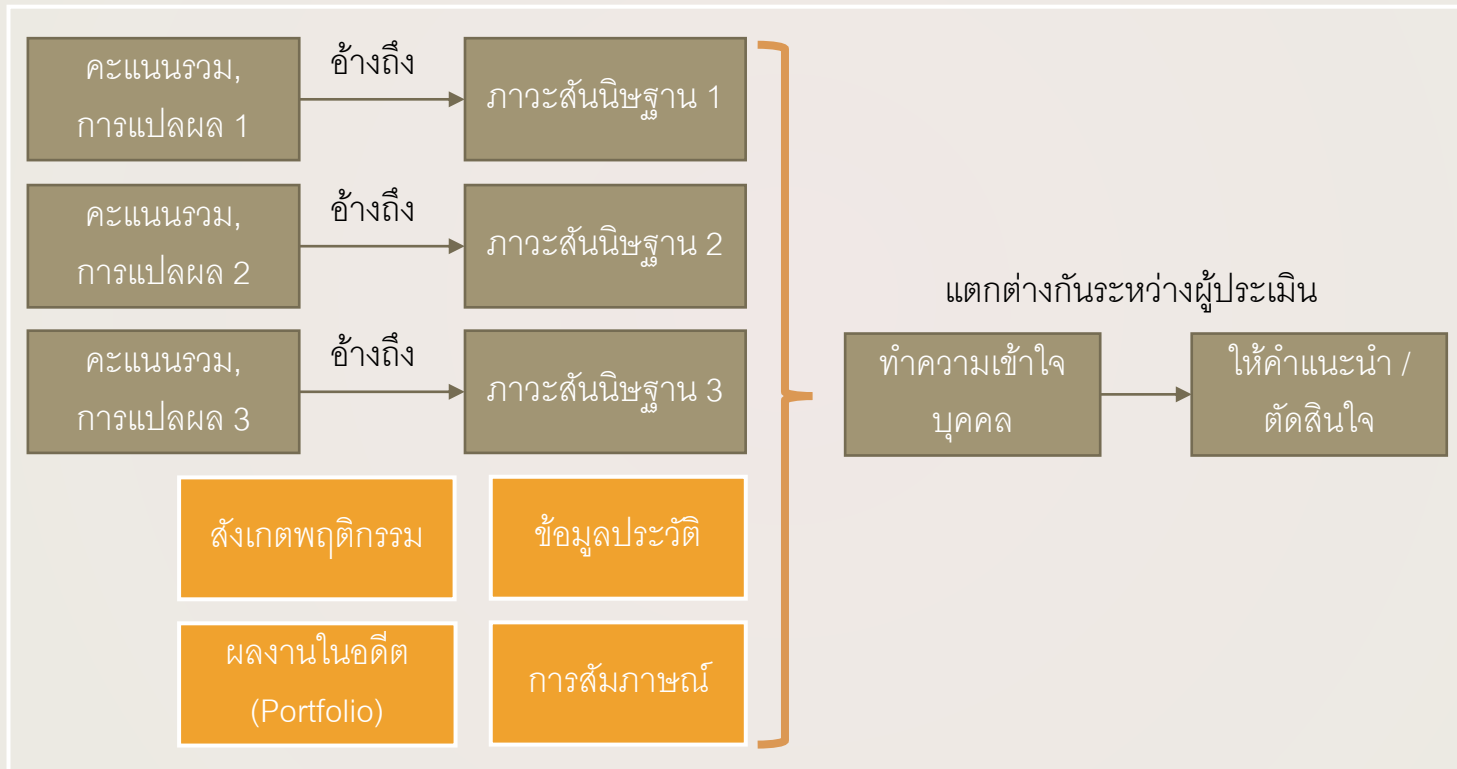
แบบทดสอบเซวอร์นปัญญา
(Raven's)

การสังเกตพฤติกรรม
แบบมีโครงสร้าง

การประเมินทางจิตวิทยาคืออะไร

การประเมินทางจิตวิทยา

- มักเกิดจากคำถามกว้างๆ เช่น ทำไมผลการเรียนของนักเรียนคนนี้ไม่ดี ทำไมนักเรียนถึงมีพฤติกรรมก้าวร้าว สมควรเลื่อนขั้นผู้บริหารคนนี้หรือไม่
- ผู้ประเมินจะเลือกแบบวัดทางจิตวิทยาที่เหมาะสม พร้อมทั้งศึกษาประวัติ สังเกตพฤติกรรม สัมภาษณ์ ฯลฯ
- รวบรวมข้อมูลเพื่ออธิบายสาเหตุของปัญหา หรืออธิบายผู้รับการประเมิน
- ให้คำแนะนำในการตัดสินใจ
- ผู้ประเมินมีโอกาสเก็บข้อมูลแตกต่างกัน ให้นำหน้าต่อข้อมูลแตกต่างกันตีความหมายแตกต่างกัน และให้คำแนะนำที่แตกต่างกัน ดังนั้น ความเชี่ยวชาญจึงสำคัญ

ตัวอย่างการประเมินทางจิตวิทยา

- <https://www.registeredpsychologist.com.au/wp-content/uploads/2015/01/PECS-Example-Child-LD-ADHD-Report.pdf>
- <http://www.slideshare.net/debrajjean333/full-psychological-reportsample>
- <https://www.psychologyservice.co.uk/report1.htm>

CONFIDENTIAL PSYCHOLOGICAL REPORT For Professional Use Only

NAME:	Jane Smith	BIRTHDATE	xxx
ADDRESS:	Xxx	AGE:	9 years, 7 months
	Xxx	GRADE:	Third grade (completed)
PHONE:	Xxx	SCHOOL:	xxx
Examiner	Debra Bassett, School Psychology Ed.S. Student		

REFERRAL QUESTION:

Jane was referred as practice for the examiner. Jane's mother is concerned about Jane's reading fluency and comprehension. Jane appears to experience difficulties in word decoding and completing vocabulary and comprehension tasks when they require her to read and respond to questions (versus orally presented tasks). Jane's mother believes the nature of the problem is minor and Jane's dislike of reading may have contributed.

ASSESSMENT PROCEDURES

Interviews with :

Cindy S., Jane's mother: 6/16/2011:

Cindy briefly talked about the family environment, stating that her and John are happily married and have a good relationship with both Jane and Grant (Jane's half brother). John has good employment which calls him to travel often, but Cindy describes a happy home situation even when one member is away. Cindy and John are in good health and very active in their children's lives and in their church. Cindy describes Jane as having good health with no major problems, illness, or accidents during her childhood. She describes Jane as very upbeat, eager to please, funny, and a very positive little girl. She talked about Jane's close group of friends and how they have nice neighbors (even friends across the street for Jane to play with). Cindy doesn't believe that Jane exhibits emotional tension, fear, or a lack of confidence. Instead, she said Jane seems very comfortable in many situations, has an overall positive attitude and can express her feelings well. Cindy did mention that Jane has experienced bullying at her school. They have met with the bully and her family to discuss the problem, but things haven't really improved. Cindy doesn't notice any unusual behavior patterns in Jane. She describes Jane's development as average academically and above average emotionally.

Since beginning school, Jane has attended the same Christian private school. Cindy says that Jane always excelled at her subjects as seen through grades and teacher comments until she reached this year (third grade). Now, Jane has had difficulty with reading and she participates in a special reading group at school. She says that the teacher encourages Jane to

เทคโนโลยีทางการวัดทางจิตวิทยาล้ำสุด

- การอ่านโซเชียลมีเดีย (Social Media Readers)
- การประมวลผลภาษาตามธรรมชาติ (Natural Language Processing)
- ปัญญาประดิษฐ์สร้างเนื้อหา (Generative AI: ChatGPT, Bard)
- การอ่านความคิดผ่าน Functional MRI + การฝัง electrodes
- การสังเกตพฤติกรรมผ่าน CCTV
- Neuralink???

คำศัพท์

- แบบทดสอบ (Test)
- รูปแบบของแบบทดสอบ (Format)
- วิธีการดำเนินการ (Administration procedures)
- คะแนน (Score)
- จุดตัด (Cutoff or cut score)
- จิตมิติ (Psychometrics)
- อรรถประโยชน์ (Utility)

ทบทวนสถิติพื้นฐาน

- ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานคืออะไร
- ค่าสหสัมพันธ์คืออะไร
- การวิเคราะห์ถดถอยคืออะไร
  - ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคืออะไร
  - ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย (R^2) คืออะไร
- การจำกัดช่วงของคะแนน (Range Restriction) มีผลอย่างไร

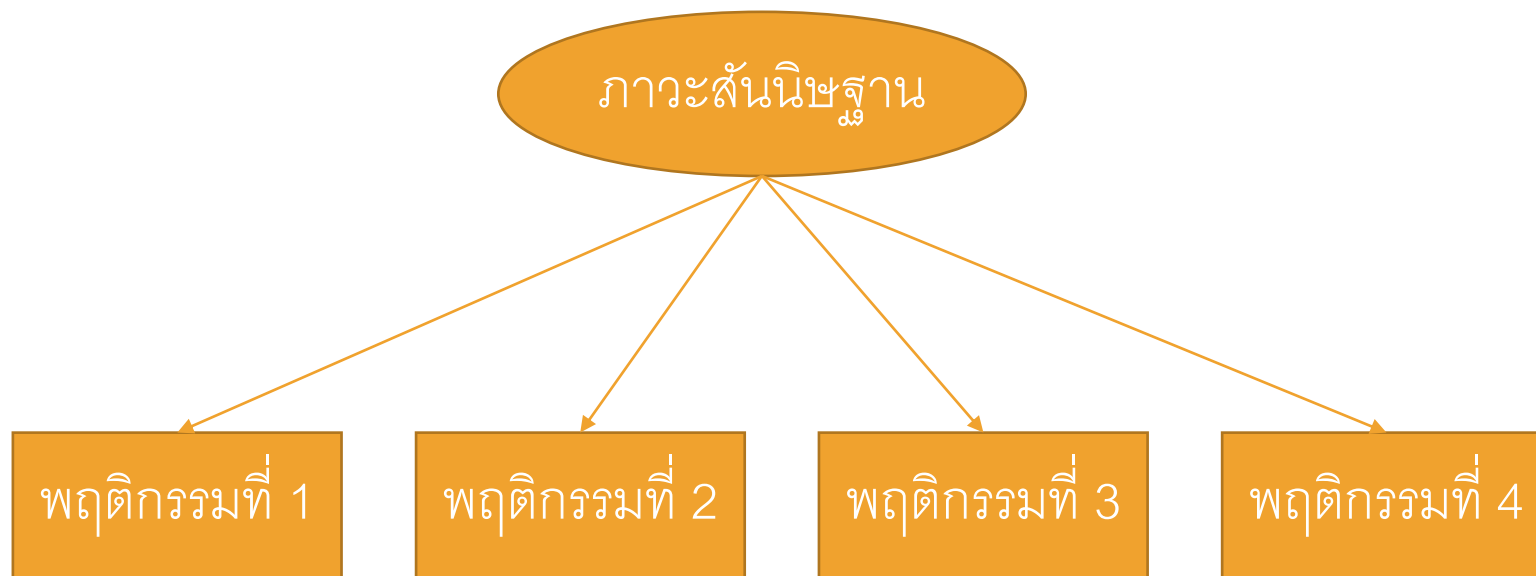
การกระจายแบบโค้งปกติ

- คะแนนเป็นส่วน
- ส่วนเป็นส่วนคะแนน
- ช่วงที่ควรจำไว้
- วิธีการในการคำนวณ
  - Excel
  - R
  - Web

พื้นฐานการวัดทางจิตวิทยา

- ภาวะสันนิษฐาน (Construct) เป็นสิ่งที่ไม่สามารถวัดได้โดยตรง
  - ลักษณะนิสัย (Trait)
  - สภาวะ (State)
- เชื่อว่าระดับของภาวะสันนิษฐานที่มีนั้น ส่งผลให้คนมีพฤติกรรมที่สังเกตได้แตกต่างกัน
- ระดับของพฤติกรรมที่สังเกตได้ จึงใช้เป็นสิ่งอนุมานไปหาระดับของภาวะสันนิษฐาน

พื้นฐานการวัดทางจิตวิทยา

พื้นฐานการวัดทางจิตวิทยา

- เนื่องจากภาวะสันนิษฐานไม่สามารถวัดได้โดยตรง คำนิยามของภาวะสันนิษฐานจึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับวิธีการทดสอบทุกรูปแบบ
- เช่น ความรัก
  - รักแรกพบ ถือว่าเป็นรักหรือไม่
  - รักแบบเพื่อนสนิท ถือว่าเป็นรักหรือไม่
  - รักแบบแม่มีให้กับลูก ถือว่าเป็นรักหรือไม่
  - รักโดยเสน่ห์หา ถือว่าเป็นรักหรือไม่
  - ความชอบ ถือว่าเป็นรักหรือไม่
  - ความคลั่งไคล้ ถือว่าเป็นรักหรือไม่

พื้นฐานการวัดทางจิตวิทยา

- เซอาน์ปัญญา (Intelligence)
- <https://www.youtube.com/watch?v=9xTz3Qjclol>

2.1. Defining boredom

Although a growing body of literature has analyzed boredom in recent years, there is no agreed definition of this concept, and boredom is still described as “a complex, difficult to define construct” (Goldberg et al., 2011, p. 649). This is, among other things, related to the several components that boredom entails (c.f., affective, cognitive, physiological; Bench & Lench, 2013). Locke and Latham (1990) have suggested that boredom is the psychological state that a person experiences when he or she decides that there is no value or significance to a particular activity, such as a job task. In line with this perspective, the literature generally agrees that the concept of boredom can be defined as “the aversive experience of wanting, but being unable, to engage in satisfying activity” (Bench & Lench, 2013 based on Eastwood, Frischen, Fenske, & Smilek, 2012).¹

Scholars have also approached boredom from a ‘nature-nurture’ point of view. While some authors define boredom as a chronic state (similar: boredom as a trait; Mercer-Lynn, Hunter, & Eastwood, 2013), others focus on situation-specific states (similar: boredom as a state; Bench & Lench, 2019). In this article, we focus on workplace boredom, i.e., situational boredom, and we view boredom as an affective state that can be influenced, rather than a human trait in the sense that an individual can be more or less prone to boredom (c. f., McDonald, 2019).

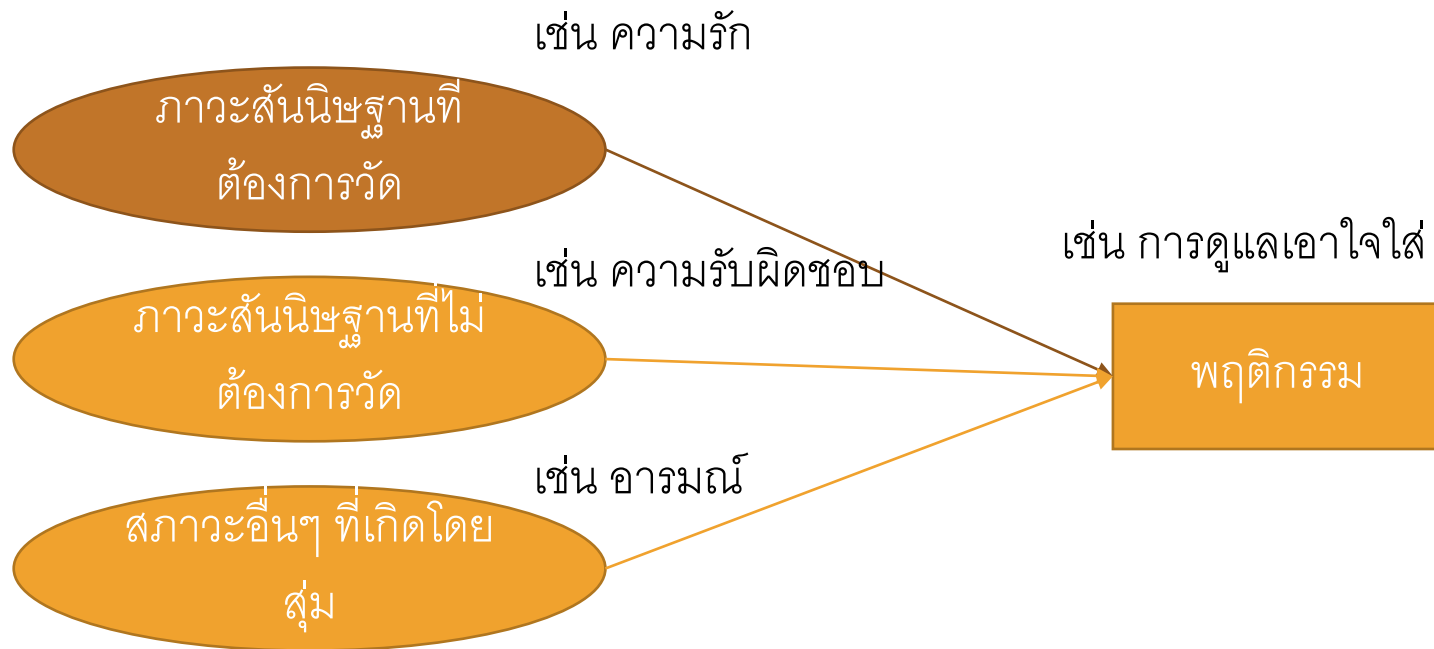
Assuming that boredom presents a functional state or emotion (Bench, Bera, & Cox, 2021; Elpidorou, 2018a, 2018b), we can also learn more about what boredom actually is by focusing on the definition of emotions. According to the component-based definition of emotions (Scherer, 2009), boredom consists of different dimensions that might be more or less pronounced depending on individual circumstances: (a) an affective dimension (unpleasant feeling), (b) a cognitive one (altered perception of time), (c) a physiological one (altered arousal), (d) an expressive one (facial expression, body movements), and (e) a motivational dimension (motivation to change; Goetz et al., 2014).

The key underlying mechanism of boredom can be described as an ‘attention failure.’ Eastwood et al. (2012) identifies three mental processes that build on each other in the creation of boredom. Boredom occurs when we (a) are not able to successfully engage our attention with internal (e.g., thoughts or feelings) or external (e.g., environmental stimuli) information required for participation in satisfying activity, (b) are focused on the fact that we are not able to engage our attention and participate in satisfying activity, and (c) attribute the cause of our aversive state to the environment. In that, it is argued, that boredom constitutes a functional emotion: it signals that the progress toward a goal is unsatisfactory and that an individual should try something different. Hence, boredom stimulates movement, exploration, and seeking a different environment (Bench & Lench, 2013). Therefore – although boredom is unpleasant – it serves an important function.

On the basis of this discussion about how boredom is described in the literature, we provide a comprehensive definition of boredom. We define workplace boredom as an *unpleasant individual state resulting from the inability to follow desired goals occurring during work or work-related situations that incorporates affective, cognitive, physiological, and motivational implications and that arises from an attention failure that is hard to ignore and attributed to the environment.*

พื้นฐานการวัดทางจิตวิทยา

- นอกจากนี้ การวัดทุกอย่าง มักจะมีสิ่งที่ต้องการวัดและสิ่งที่ไม่ต้องการวัดปนกันเสมอ

พื้นฐานการวัดทางจิตวิทยา

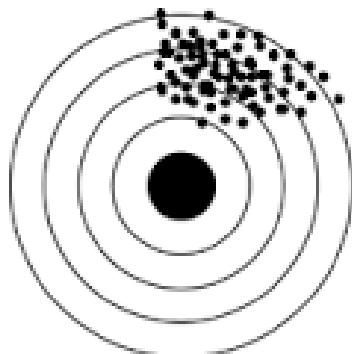
- นอกจากนี้ การวัดทุกอย่าง มักจะมีสิ่งที่ต้องการวัดและสิ่งที่ไม่ต้องการวัดปนกันเสมอ

$$X = T + E$$

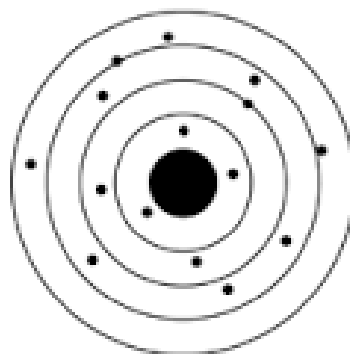
- X = พฤติกรรมที่สังเกตได้ (Observed Score)
- T = คะแนนที่แท้จริง (True Score)
- E = ความผิดพลาดในการวัด (Error) ซึ่งแบ่งเป็นแบบที่มีระบบ (Systematic Error) และแบบเกิดโดยสุ่ม (Random Error)

แบบทดสอบที่ดี

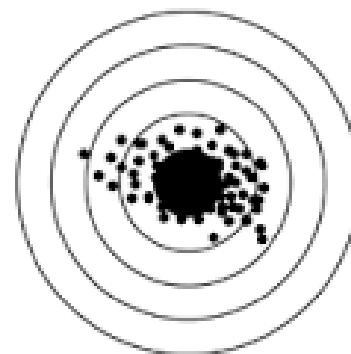
- มีความเที่ยง (Reliability) = มีความผิดพลาดที่เกิดจากการสุ่มน้อยๆ
- มีความตรง (Validity) = มีความผิดพลาดที่เป็นระบบน้อยๆ

Reliable but Not Valid

Valid but Not Reliable

Valid and Reliable

วิธีการเปรียบเทียบคะแนน

- การเปรียบเทียบอิงกลุ่ม (Norm-referenced test)
- การเปรียบเทียบอิงเกณฑ์ (Criterion-referenced test)
- แบบวัดหนึ่งอาจมีทั้งสองวิธีการพร้อมกัน เช่น แบบวัดเชาว์ปัญญา (Intelligence test)

รูปแบบของเกณฑ์ปกติ

- เพอร์เซนไทล์ (Percentile)
- เกณฑ์อายุ (Age Norm) หรือเกณฑ์ชั้นเรียน (Grade Norm)
- เกณฑ์เปรียบเทียบกับประชากร
- เกณฑ์เปรียบเทียบกับกลุ่มย่อย
- เกณฑ์เปรียบเทียบกับกลุ่มอ้างอิง

การทำให้เป็นมาตรฐาน

- กระบวนการทุกอย่างต้องให้เป็นมาตรฐานเพื่อให้คะแนนสามารถใช้เปรียบเทียบกันได้ เช่น
  - วิธีการถามคำถาม
  - วิธีการให้คะแนน
- การทำให้เป็นมาตรฐานเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะทำให้ลดความผิดพลาดในการวัดลง ส่งผลให้ความเที่ยงและความตรงสูงขึ้น
- บางครั้งการทำให้เป็นมาตรฐานจะรวมถึงการสร้างเกณฑ์ปกติ

การทำให้เป็นมาตรฐาน

- ตัวอย่าง
- https://www.youtube.com/watch?v=lq3_KfzEVzU
- https://www.youtube.com/watch?v=5zdtk3iJ_A8
- <https://www.youtube.com/watch?v=Wqs7wKrII-0>